

Тазкия 181-дарс. Бахиллик ўз молини ман қилишдир

19:00 / 18.04.2022 2804

Ҳар бир мўмин-мусулмон банда эҳтиёт бўлиши лозим бўлган қалб хасталикларидан яна бири баҳилликдир.

«Баҳиллик» луғатда карамлилик ва сахийликнинг зиддиидир.

Уламолар истилоҳида баҳиллик бир неча хил таъриф қилинган бўлиб, улар бир-бирларини тўлдириб келади.

Журжоний дейди: «Баҳиллик ўз молини ман қилишдир».

Яна: «Ҳожат тушганда ўзидан устун кўришни тарқ қилиш баҳиллик ҳисобланади», деган.

Ибн Ҳажар: «Баҳиллик сақлаб турилган нарсадан талаб қилинганда ман қилишдир», деган.

Шариат истилоҳида «баҳиллик» бериш лозим бўлган нафақани қилмаслиkdir.

Баҳиллик энг ёмон хулқлардан бири ҳисобланади.

Баҳилликнинг даражаси иккитадир.

1. Ўзида бор нарсага баҳиллик қилиш.

2. Ўзгада бор нарсага баҳиллик қилиш.

Бу энг ёмонидир. Уни Нисо сурасидаги «Улар баҳиллик қиласиган ва одамларни баҳилликка буюрадиганлардир», деган оятдан билиб олса ҳам бўлади.

Уламоларнинг таъкидлашларича, баҳилликнинг энг ёмони кишининг ўзига ўзи баҳиллик қилишидир. Мумсиклик қилиб, молини ўзига сарфламай туриб, bemor бўлиб қолган баҳиллар қанча! Улар даволанишга пул сарфлашда ҳам баҳиллик қиласиганлар.

Аллоҳ таоло Оли Имрон сурасида марҳамат қиласиганларни киради:

مُهُشَ وُهْ لَبْ مُهْ لَرْ رَشَ وُهْ لَبْ مُهْ لَرْ يَرِيَخَ وُهْ لَرْ صَفَ نَمُهْ لَلْ أَمْ بَنْ وُلَّ خَبَيَ نَيَدْلَلْ أَنَّ بَسْحَيَ الْأَلْ وَ
أَمْ بُهْ لَلْ أَوْ صَرْلَلْ أَوْ تَأْمَسْلَلْ أَيْ قَلْ 1 مَوْيَرْ وَبْ أُولَخَبْ آمَنْ وُقْوَطْيَسْ
رَيْبَخَ نَوْلَمْعَتْ

«Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир. Қиёмат куни баҳиллик қиласиган нарсалари ила бўйинлари ўралур. Осмонлару ернинг мероси Аллоҳникидир. Ва Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир» (180-оят).

Ислом дини таълимоти бўйича, инсоннинг қўлидаги мол унга Аллоҳ Ўз фазлидан берган омонатдир. Шунинг учун у мазкур молни унинг ҳақиқий эгаси – Аллоҳнинг розилиги йўлида сарфлаши керак. Аммо баҳиллик қилиб, Аллоҳнинг йўлида сарфланмай, тўпланган мол эгасининг кўзига яхши бўлиб кўрингани билан, аслида яхшилик бўлмайди. Ким баҳиллик билан тўплаган молини яхшилик деб ҳисобласа, нотўғри ўйлаган бўлади.

«Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир».

Сиртдан қараганда, баҳиллик гўё молни муҳофаза қиласиганлар. Тарқалиб, йўқ бўлиб кетишидан асрайди. Лекин мол бу беш кунлик дунёда тўпланади, агар ўлиб кетса, қолади. Қолганда ҳам, баҳиллик ила тўплангани учун бало-офтади бўлиб қолади.

«Қиёмат куни баҳиллик қиласиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир».

Бу ўралиш қандай бўлишини ҳадиси шарифдан билиб олишимиз мумкин.

مُلْسَوْ هِيْلَعْ هَلْلَا هِيلْصَ هَلْ لَأْلُوسَرَلْأَقَ هَلْ أَقْهْنَعْ هَلْ لَأَيْضَرَرَهْ يَبَأْنَعْ
نَأَتَبَيَبَزُّهَلَعْرِقَأَعْجُشَةَمَأْيَقْلَمَوِيْهَلَلَثُمَهَتَأَكَرَّدَوِيْهَلَلَأَمَهَلَلَأَهَاتَأَنَمَ«
أَنَأْكُلَأَمَأَنَأْكُلُوكَيْمُثَ-هَيْمَزْوَلَبَذْهَيْمُثَ، هَمَأَيْقْلَمَوِيْهَلَلَأَمَهَلَلَأَهَاتَأَنَمَ
يَرَأْخُبَلَأَهَأَوَرَةَيَلَلَرَخَأَلَلَأَهَتَمُثَ، كَلْزَنَكَ».

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ кимга мол берса-ю, у закотини бermаса, қиёмат куни мол унга икки холли улкан илон бўлиб кўринади ва бўйнига ўралади. Сўнgra икки чаккасидан тишлаб туриб: «Мен молингман, мен сен тўплаган хазинангман», дейди», дедилар. Кейин «Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага баҳиллик қиласиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар», оятини охиригача ўқидилар».

Бухорий ривоят қилган.

Иbn Жарир раҳматуллоҳи алайҳи ривоят қилган бошқа бир ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши ўз қариндошига келиб, Аллоҳ унга берган фазлдан беришини сўраса, у баҳиллик қилиб бермаса, албатта, жаҳаннамдан катта илон чиқиб, тили билан ялаб-ялаб, бўйнига ўралур», деганлар.

Ҳа, инсон қанча яшамасин, қанча мол тўпламасин, барибир бир кун келиб ўлади ва мол-мулкини тарк этади.

«Осмонлару ернинг мероси Аллоҳникидир».

Ҳамма-ҳаммаси Аллоҳга қолади. Ҳеч бир инсон дунёга устун бўлмайди.

«Ва Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир».

Кимнинг баҳил, кимнинг баҳил эмаслигини жуда ҳам яхши билиб туради.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди